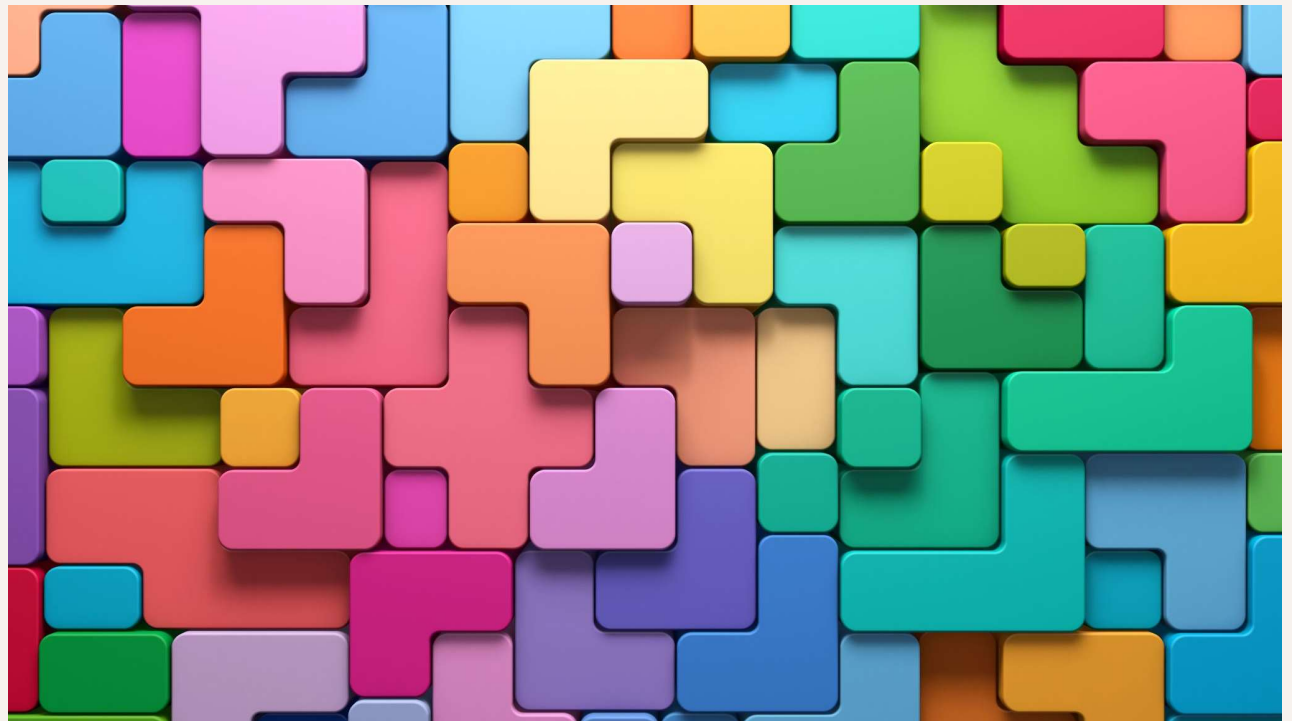

Archivering van adoptiedossiers

OVERZICHT VAN
WET- EN
REGELGEVING
D.D. 19 JUNI 2023

Inhoudsopgave

1. Wet- en regelgeving
 - a. Internationaal
 - b. Nationaal
2. Instanties
3. Dossiers
4. Bewaartermijnen
5. Recht op inzage door geadopteerden
6. Nationaal Archief
7. Overzicht

1.a Wetgeving - internationaal

Wet	Uitvoerende instantie	Controlerende instantie
<u>Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (EVRM)</u>	<u>De Staat der Nederlanden</u> <u>Europese Unie/Europese Raad/Raad Buitenlandse zaken</u> <u>Europese Unie/Europese Commissie</u>	• <u>Nationale Ombudsman</u> • <u>College voor de Rechten van de Mens</u> • <u>Europese Unie/Europees Parlement</u>
<u>Universele Verklaring voor de Rechten van de Mens (UVRM)</u> <u>VN Kinderrechtenverdrag (UNCRC)</u>		• <u>VN Mensenrechtenraad</u>
<u>Haags Adoptieverdrag (HAV)</u>	• <u>Raad voor de Kinderbescherming</u> • <u>Vergunninghouders</u>	• <u>Minister voor Rechtsbescherming</u> • <u>Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (CA Ika)</u> • <u>Inspectie Gezondheidszorg & Jeugd (IGJ)</u>
<u>Europees Adoptieverdrag (EAV)</u>	• <u>Raad voor de Kinderbescherming</u> • <u>Vergunninghouders</u>	• <u>Minister voor Rechtsbescherming</u> • <u>Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (CA Ika)</u> • <u>Inspectie Gezondheidszorg & Jeugd (IGJ)</u>
<u>Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG)</u>	• <u>De Staat der Nederlanden</u> • <u>Alle organisaties en personen die gegevens verwerken of verantwoordelijk zijn voor gegevensverwerking</u>	• <u>Functionaris Gegevensbescherming in organisaties</u> • <u>Autoriteit Persoonsgegevens</u>

1.b Wetgeving - nationaal

Wet	Uitvoerende instantie	Controlerende instantie
<u>Wet opneming buitenlands kind ter adoptie (Wobka)</u>	• <u>Raad voor de Kinderbescherming</u> • <u>Vergunninghouders</u>	• <u>Minister voor Rechtsbescherming</u> • <u>Ministerie van Justitie & Veiligheid/ Ministerie voor Rechtsbescherming/ Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden</u> • <u>Inspectie Gezondheidszorg & Jeugd (IGJ)</u>
<u>Archiefbesluit 1995 (AB)</u>	• Alle Nederlandse overheden en overheidsinstanties	• <u>Inspectie Overheidsinformatie & Erfgoed (Inspectie OE)</u>
<u>Archiefwet 1995 (AW)</u>	• Alle Nederlandse overheden en overheidsinstanties	• <u>Inspectie Overheidsinformatie & Erfgoed (Inspectie OE)</u>
Nog meer wet- en regelgeving rondom adoptie kun je vinden via <u>de website van het FIOm</u> . Dit betreffen ook wetten die nu niet meer geldig zijn, maar die wellicht wel golden ten tijde van jouw adoptie en daarom interessant of relevant kunnen zijn voor jouw eigen situatie en vragen die jij zelf hebt.		
Overige relevante nationale regelgeving en informatie over archivering		Opgesteld door
<u>Rapportage over de stagnatie in de overbrenging van adoptiedossiers van de Raad voor de Kinderbescherming naar het Nationaal Archief - mei 2020</u>		• <u>Inspectie Overheidsinformatie & Erfgoed (Inspectie OE)</u>

2. Instanties

Bij interlandelijke adoptie betrokken instanties in Nederland

- Minister voor Rechtsbescherming (valt onder Ministerie van Justitie)
- Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (Ministerie van Justitie)
- Raad voor de Kinderbescherming
- FIOM
- Vergunninghouders
- Rechtbanken
- Gemeente Den Haag

Beleid bepalen

Afgeven beginseltoestemming, toezien op naleving HAV

Uitvoeren gezinsonderzoek en adviseren CA Ika inzake wel of niet verstrekken van beginseltoestemming

Pre-adoptiecurssussen geven

Voorlichting geven

Nazorg na adoptie voor adoptanten en geadopteerden

Hulp bij zoeken naar familie

Inzage dossiers van opgeheven adoptiediensten

Contacten onderhouden met landen van herkomst

Matchen van kinderen aan adoptanten

Feitelijke verplaatsing/overdracht van de te adopteren kinderen

Uitspreken adoptievonnis

Uitspreken vonnis naamswijziging bij/na adoptie

Vastleggen geboorteakte (omzetten buitenlandse akte in Nederlandse akte)

Vastleggen adoptieakte

3. Dossiers

Instantie	Soort dossier	Archiefwet & Archiefbesluit van toepassing?
Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (Ministerie van Justitie)	Dossier beginseltoestemming Documenten om te kunnen controleren of de adoptie zorgvuldig en in het belang van het kind heeft plaatsgevonden	Ja
Raad voor de Kinderbescherming	Dossier home-study tot en met advies voor het adoptievonnissen en het adoptievonnissen zelf. Bij scheiding ook stukken m.b.t. voogdijschap	Ja
FIOM	Adoptiedossiers van (oud-)vergunninghouders	Nee
Vergunninghouders	Kopie beginseltoestemming, intakeverslag, dossiers uit landen van herkomst, matchingsvoorstel, evt. aanvullende correspondentie	Nee
Rechtbanken	Rechtbankdossiers van zittingen en vonnissen m.b.t. adoptie en naamswijziging	Ja
Gemeente Den Haag	Geboorteaktes en adoptieaktes met eventueel kopie van geboorteaktes uit land van herkomst	Ja

4. Bewaartermijnen

Instantie	Bewaartermijn(en) adoptiebescheiden	Wettelijke grondslag bewaartermijn
Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (Ministerie van Justitie)	Tot 23-10-1978: onbekend Vanaf 23-10-1978 tot 27-02-2006: 5 jaar Vanaf 27-02-2006: minimaal 50 jaar vanaf de datum waarop de adoptie definitief was	Onbekend Nota met vernietigingslijst uit 1978 Europees Adoptieverdrag, artikel 22, lid 5
Raad voor de Kinderbescherming	Tot 1987: 30 jaar Vanaf 1987: Blijvend Vanaf 2005: Blijvend In deze selectielijst is voor de handelingen die betrekking hebben op adoptiezaken de waardering blijvend bewaren toegekend. Deze stukken worden bewaard in verband met de (mogelijke) vraag naar afstammingsgegevens. En het feit dat een geadopteerd kind de adoptie na zijn meerderjarigheid kan laten herroepen.	Onbekend Informeel vastgesteld Selectielijst voor de neerslag van de handelingen van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de onder hem ressorterende actoren op het beleidsterrein Justitiële Jeugdzorg over de periode 1945-2000 (Stcrt. 2006, 41)
FIOM	100 jaar	Eigen beleid
Vergunninghouders	Tenminste 30 jaar na binnenkomst in NL 100 jaar	Wobka, artikel 17b, lid 2 Eigen beleid
Rechtbanken	Blijvend De selectielijst Rechterlijke Macht sluit afstammingsgegevens die niet in andere administraties te vinden zijn, zoals adoptiedossiers, nadrukkelijk uit van vernietiging	Selectielijst neerslag handelingen beleidsterrein Rechterlijke macht vanaf 1950
Gemeente Den Haag	Blijvend Registers van de burgerlijke stand zijn aangemerkt als blijvend te bewaren	Selectielijst gemeenten (2020, 2017, 2012)

5.a Recht op afstammingsinformatie

Wet/Verdrag	Relevant artikel	Beperkingen
<u>VN Kinderrechtenverdrag (UNCRC)</u>	Artikel 7 - Recht op identiteit 1 Het kind wordt onmiddellijk na de geboorte ingeschreven en heeft vanaf de geboorte het recht op een naam, het recht een nationaliteit te verwerven en, voor zover mogelijk, het recht zijn of haar ouders te kennen, en door hen te worden verzorgd. 2 De Staten die partij zijn, waarborgen de verwezenlijking van deze rechten in overeenstemming met hun nationale recht en hun verplichtingen krachtens de desbetreffende internationale akten op dit gebied, in het bijzonder wanneer het kind anders staatloos zou zijn. Artikel 8 - Recht op identiteitsbehoud & -herstel 1 De Staten die partij zijn, verbinden zich tot eerbiediging van het recht van het kind zijn of haar identiteit te behouden, met inbegrip van nationaliteit, naam en familiebetrekkingen zoals wettelijk erkend, zonder onrechtmatige inmenging. 2 Wanneer een kind op niet rechtmatige wijze wordt beroofd van enige of alle bestanddelen van zijn of haar identiteit, verlenen de Staten die partij zijn passende bijstand en bescherming, teneinde zijn identiteit snel te herstellen.	
<u>Haags Adoptieverdrag (HAV)</u>	Artikel 30 - Recht op afstammingsinformatie 1 De bevoegde autoriteiten van een Verdragsluitende Staat dragen zorg voor de bewaring van de in hun bezit zijnde gegevens omtrent de afkomst van het kind, met name gegevens betreffende de identiteit van zijn ouders, alsmede de medische gegevens betreffende het medische verleden van het kind en zijn familie. 2 Zij bewerkstelligen dat voor zover de wetgeving van hun Staat zulks toelaat, het kind of zijn vertegenwoordiger, onder passende begeleiding, toegang heeft tot deze gegevens.	

5.a Recht op afstammingsinformatie

Wet/Verdrag	Relevant artikel	Beperkingen
<u>Europees Adoptieverdrag (EAV)</u>	Artikel 22 - Toegang tot en bekendmaking van informatie 3 Het geadopteerde kind dient toegang te hebben tot informatie aangaande zijn afkomst die de bevoegde autoriteiten in hun bezit hebben. Indien de ouders van herkomst een wettelijk recht hebben op geheimhouding van hun identiteit is het, voor zover wettelijk toegestaan, aan de bevoegde autoriteit te bepalen of dat recht terzijde mag worden geschoven en informatie omtrent hun identiteit mag worden bekendgemaakt, daarbij de omstandigheden en de onderscheiden rechten van het kind en die van zijn ouders van herkomst in aanmerking nemend. Een geadopteerd kind dat nog niet meerderjarig is, mag daarbij op passende wijze geadviseerd worden. 4 De adoptant en het geadopteerde kind dienen een document te kunnen verkrijgen dat uittreksels uit de openbare registers bevat met verklaringen omtrent de geboortedatum en -plaats van het geadopteerde kind, waarbij het feit van de adoptie of de identiteit van zijn ouders van herkomst niet uitdrukkelijk worden vermeld. 5 Met het oog op het recht van personen hun identiteit en afkomst te kennen, dient relevante informatie ter zake van een adoptie te worden verzameld en bewaard gedurende ten minste 50 jaar vanaf de datum waarop de adoptie definitief is geworden.	Artikel 22 - Toegang tot en bekendmaking van informatie 1 Er kunnen regelingen worden getroffen om een adoptieprocedure te voltooien zonder dat de identiteit van de adoptant wordt bekend gemaakt aan de familie van herkomst van het kind. 2 Er dienen regelingen te worden getroffen op grond waarvan vereist of toegestaan wordt dat adoptieprocedures in beslotenheid plaatsvinden. 3 Het geadopteerde kind dient toegang te hebben tot informatie aangaande zijn afkomst die de bevoegde autoriteiten in hun bezit hebben. Indien de ouders van herkomst een wettelijk recht hebben op geheimhouding van hun identiteit is het, voor zover wettelijk toegestaan, aan de bevoegde autoriteit te bepalen of dat recht terzijde mag worden geschoven en informatie omtrent hun identiteit mag worden bekendgemaakt, daarbij de omstandigheden en de onderscheiden rechten van het kind en die van zijn ouders van herkomst in aanmerking nemend. Een geadopteerd kind dat nog niet meerderjarig is, mag daarbij op passende wijze geadviseerd worden. 4 De adoptant en het geadopteerde kind dienen een document te kunnen verkrijgen dat uittreksels uit de openbare registers bevat met verklaringen omtrent de geboortedatum en -plaats van het geadopteerde kind, waarbij het feit van de adoptie of de identiteit van zijn ouders van herkomst niet uitdrukkelijk worden vermeld. 6 Openbare registers dienen zodanig te worden bewaard en hun inhoud dient in elk geval zodanig te worden vermenigvuldigd dat personen die geen gerechtvaardigd belang hebben belet wordt kennis te nemen van het feit of een persoon al dan niet geadopteerd is of, indien deze informatie bekend is, de identiteit van diens ouders van herkomst te achterhalen.

De geldende wetten en verdragen bieden een hoop mogelijkheden voor landen om niet alle afstammingsinformatie te delen met de geadopteerde. Vooral het recht op privacy van de ouders in de landen van herkomst is een groot struikelblok.

Het loont wel de moeite om te achterhalen in een land van herkomst wat de daar geldende regels zijn rondom adoptie en rondom het verstrekken van informatie aan bij adoptie betrokken personen.

Indien daar geen regels gelden voor de bescherming van de identiteit van ouders richting het kind dat is geadopteerd naar het buitenland, heb je meer mogelijkheden om druk uit te oefenen op de Nederlandse en buitenlandse adoptiediensten én op de Centrale Autoriteiten om te zorgen dat je toegang krijgt tot jouw afstammingsinformatie. Helaas zal dit geen gemakkelijke weg zijn.

5.b Recht op inzage

Instantie	Inzagerecht geadopteerde	Wettelijke grondslag inzagebeperking
Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (Ministerie van Justitie)	Ja, kosteloos Zienswijze van adoptiefouders en evt. andere gezinsleden moet door de geadopteerde zelf aan hen worden gevraagd	Algemene Verordening Gegevensbescherming
Raad voor de Kinderbescherming	Ja, kosteloos Zienswijze van adoptiefouders wordt door de RvdK aan hen gevraagd. De RvdK weegt de belangen af en beslist welke informatie wel of niet ter inzage wordt verstrekt aan de geadopteerde. Indien de adoptiefouders zijn overleden, vervalt dit en met overleggen van overlijdensaktes wordt het gehele dossier zonder beperkingen ter inzage geboden.	Algemene Verordening Gegevensbescherming
FIOM	Ja	Algemene Verordening Gegevensbescherming en eigen beleid
Vergunninghouders	Ja, sommige vergunninghouders vragen hier geld voor. Geadopteerde krijgt uitdrukkelijk niet de mogelijkheid om het 'ouderdeel' (over de adoptiefouders) in te zien. Ook niet indien deze zijn overleden en de geadopteerde dit kan aantonen.	Algemene Verordening Gegevensbescherming en eigen beleid
Rechtbanken	Ja, kosteloos	Archiefwet en Archiefbesluit, in principe geen beperkingen.
Gemeente Den Haag	Ja, je kunt een afschrift van je geboorteakte opvragen voor ca. € 15	Archiefwet en Archiefbesluit, in principe geen beperkingen.

6. Nationaal Archief

Hoe zit het met het Nationaal Archief?

Wat kun je als geadopteerde daar mogelijk (helaas niet met zekerheid) nog vinden over jouw adoptie en je afstamming?

Na 20 jaar moeten dossiers van de **Raad voor de Kinderbescherming** en van de **Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden** worden overgedragen aan het Nationaal Archief. Dit is voor beide instanties nog niet gebeurd, omdat de overbrenging stagneert vanwege discussies over de wijze van inzage.

Ook heeft het Nationaal Archief de functie van regionaal archief voor de **Provincie Zuid-Holland**. Dit betekent dat ook de **Rechtbankarchieven** (waar ook de adoptievonnissen in zijn gearchiveerd) uit die provincie na 20 jaar worden overgedragen aan het Nationaal Archief.

In sommige gevallen kunnen er in adoptievonnissen stukken uit het land van herkomst zijn opgenomen waar mogelijk afstammingsgegevens op staan.

7. Overzicht

Instantie	Bewaartermijnen	Archiefwet & Archiefbesluit van toepassing?
Centrale Autoriteit Internationale Kinderaangelegenheden (Ministerie van Justitie)	Tot 23-10-1978: onbekend Vanaf 23-10-1978 tot 27-02-2006: 5 jaar Vanaf 27-02-2006: minimaal 50 jaar vanaf de datum waarop de adoptie definitief was	Ja
Raad voor de Kinderbescherming	Tot 1987: 30 jaar Vanaf 1987: Blijvend Vanaf 2005: Blijvend	Ja
FIOM	100 jaar	Nee
Vergunninghouders	Tenminste 30 jaar na binnenkomst in NL 100 jaar	Nee
Rechtbanken	Blijvend	Ja
Gemeente Den Haag	Blijvend	Ja